

ІСТОРІЯ І СУЧАСНИЙ СТАН СЛЕНГОВИХ ОДИНИЦЬ НА ПОЗНАЧЕННЯ ЛЮДИНИ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

У роботі розглянуто історію та сучасний стан сленгових виразів на позначення людини в українській мові. У минулому українська мова була під впливом різних іноземних культур і мов, що відображалося на використанні слів для позначення людей. У сучасному українському суспільстві спостерігається активний процес формування нових сленгових виразів, які пов'язані з інтернет-культурою, молодіжними підлітковими субкультурами та впливом зарубіжних мов. Робота розглядає різні вирази, які використовуються для позначення хлопців і дівчат, а також звертає увагу на те, що деякі з них можуть мати негативну конотацію або вважатися неввічливими. Також у сучасному українському сленгу є багато англійських запозичень, що свідчить про вплив глобалізації та міжнародного спілкування на мову.

Ключові слова: сленг, просторічна лексика, жаргон, термінологія, культура.

The paper examines the history and current state of slang expressions for people in the Ukrainian language. In the past, the Ukrainian language was influenced by various foreign cultures and languages, which was reflected in the use of words to refer to people. In today's Ukrainian society, there is an active process of forming new slang expressions that are associated with Internet culture, youth subcultures and the influence of foreign languages. The paper examines the various expressions used to refer to boys and girls, and draws attention to the fact that some of them may have a negative connotation or be considered impolite. Also, there are many English loanwords

in modern Ukrainian slang, which shows the influence of globalisation and international communication on the language.

Key words: *slang, spatial vocabulary, jargon, terminology, culture.*

Сленг — це сукупність своєрідних жаргонізмів, лексичний і стилістичний шар розмовних, напівнормативних слів, якими позначається грубувато-фамільярне, інколи й гумористичне ставлення мовця до об'єкта мовлення [3].

По своїй суті, термін «сленг» синонімічний терміну «жаргон», проте не є тотожним. «Жаргон» — це різновид усного мовлення, що використовується переважно в спілкуванні окремою, порівняно незмінною соціальною групою, яка об'єднує людей за різними ознаками (професія, інтереси, вік тощо). В основному жаргон використовують для розваги, його не пов'язують з будь-якої умовністю або секретністю, що об'єднує його з поняттям «сленг».

Сленг — це нелітературна додаткова лексична система, яка становить паралельну експресивно-оцінну, найчастіше стилістично знижену синонімію позначень загальновідомих понять і належить певній соціальній субкультурі; різновид соціалекту — соціально маркованої лексики певної суспільної групи (професійної, вікової тощо) у межах національної мови. Сленг не є формою існування мови, оскільки не має власної специфіки фонетичного та граматичного рівнів і ґрунтується на закономірностях національної мови [1, с. 560].

Важливо звернути увагу на такі риси, притаманні сленгу, як динамічність, нетривкість у часі, нестійкість і перехідність, швидка асиміляція, гумористичність. Сукупність цих рис свідчить про те, що сама мова є динамічною системою, що постійно стрімко розвивається, збагачуючись новими поняттями, які носять нові винаходи та явища нашого світу.

У спонтанному мовленні запозичена лексика зазнає істотних семантичних, морфологічних і словотвірних модифікацій на

українському підґрунті, що й зумовлює її специфіку та особливість. Попри те, що сленг — явище чужомовне, все ж слід брати до уваги здатність його до видозміни, трансформації на ґрунті україномовної комунікації. Крім того, у мовленні школярів є слова й вирази, характерні лише для певного регіону або місцевості. Труднощі пов'язані з тим, що слово за своєю сутністю — динамічна, рухлива та гнучка одиниця, не замкнена у своєму семантико-стилістичному обсязі. Слово може дуже широко модифікуватись як граматично, так і семантично. Кожна його формальна видозміна певною мірою змінює і значеннєвий обсяг, вносить тонкі значеннєві відтінки. Сленг характеризується швидкою зміною лексичного складу. Саме динамічні властивості слова та варіативність вираження його семантики створюють проблемність дослідження цього шару лексики [4].

Історія сленгових одиниць на позначення людини в українській мові має багато відтінків, впливів та етапів розвитку. Основні етапи включають польський вплив, радянський період, а також сучасну добу з її інтернет-культурою та глобалізацією.

Під впливом польської культури та мови в українській мові з'явилося значне число слів, які використовувалися для позначення людини. Наприклад, слово «кацик» вживалося для позначення хлопця, а «чорнява» — для дівчини. Це було пов'язано з історичними контактами та впливом польської культури на українське суспільство.

У радянському періоді спостерігався значний вплив російської мови на українську мову, що також відобразилося у використанні слів для позначення людей. Слова «парень» та «девка» стали поширеними в українському сленгу для позначення хлопця та дівчини відповідно. Це було пов'язано з культурним впливом та домінуванням російської мови в радянському соціумі.

У сучасному українському сленгу існує багато виразів для позначення хлопців. Популярні вирази включають «тіп», «пацан», «братішка», «чувак», «друже», «бро», «мужик» та інші.

Ці вирази можуть варіюватися залежно від регіону та молодіжної субкультури.

Також існує широкий спектр сленгових виразів для позначення дівчат. Серед них можна зустріти слова, які використовуються як ужиткові вирази, такі як «дівчина», «чіка», «чувіха», «красуня», «подружка» та інші. Такі вирази можуть мати різні конотації і відтінки залежно від контексту вживання та співрозмовника.

Крім того, в сучасному українському сленгу є помітний вплив англійської мови. Запозичення англійських слів та фраз стали поширеними серед молоді. Наприклад, вживання слів «крутий» (cool), «бро» (bro), «чіл» (chill), «бейба» (babe), «чекай» (check), «фреш» (fresh) та інших є досить поширеним серед молоді в міському середовищі.

Але, незважаючи на це, у сучасній україністиці гостро відчувається брак словників ненормативної, зокрема жаргонної, лексики. Кожна цивілізована нація має до свого користування словники такого типу, а відповідна лексика з необхідною соціолістичною стратифікацією представлена у словниках національних мов. Брак теоретичного й лексикографічного опрацювання жаргонної лексики згубно позначається не тільки на духовній, а й на загальній філологічній культурі українського соціуму, метамовна свідомість сучасного українця (і професійного філолога, на жаль, теж) переважно не розрізняє специфіки жаргонної лексики серед інших лексичних шарів, як-от: лайка, вульгаризм, еротична лексика тощо; не має уявлення про соціальну диференціацію української мови (кримінальний, молодіжний, професійний жаргон із його різновидами) та соціолістичні параметри жаргонної лексики. Ось яскраве свідчення того: один зі столичних часописів дав назву «Лаймося українською!» рубриці, у якій він передруковував згаданий «Словник молодіжного сленгу» Світлани Пиркало [2, с. 11].

Список використаних джерел

1. Селіванова О. О. Основи теорії мовної комунікації. Черкаси : Видавництво Чабаненко Ю. А., 2011.
2. Ставицька Леся. Український жаргон : словник. Київ : Критика, 2005.
3. Сташкевич І. А., Чернега Д. А. , Тоха В. В. Лексико-семантичні особливості молодіжного сленгу. URL: http://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/24957/STASHKEVYCH_2019_T2.pdf;jsessionid=C3A5EE53C717825F1251FA80D9196C33?sequence=1
4. <https://vseosvita.ua/library/embed/001y6p-4be7.docx.html>